EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.9.2025
COM(2025) 516 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Situationsrapport om gennemførelsen af Connecting Europe-faciliteten for perioden 2021-2027 i 2021-2024

I. Indledning

I henhold til artikel 22, stk. 4, i forordning (EU) 2021/1153 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten (CEF) for perioden 2021-2027 skal Kommissionen forelægge situationsrapporter, der indeholder oplysninger om CEF's gennemførelse og klarlægger, om de forskellige sektorer er på rette vej[1]. CEF-forordningen blev vedtaget i juli 2021, seks måneder efter starten på den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027, og denne første situationsrapport dækker årene 2021-2024.

Connecting Europe-faciliteten blev oprettet for at opbygge, udvikle, modernisere og færdiggøre de transeuropæiske net inden for transport, energi og den digitale sektor. Problemfri grænseoverskridende konnektivitet er en nødvendig forudsætning for, at EU's indre marked kan fungere godt. Den fremmer større økonomisk, social og territorial samhørighed og bidrager til, at EU kan opfylde de langsigtede dekarboniseringsforpligtelser i den europæiske grønne pagt. Det nuværende program er efterfølgeren til CEF programmet CEF 2014-2020 (CEF1) under den foregående FFR. Det finansielle budget til gennemførelse af CEF-programmet 2021-2027 (CEF2) er på 33,7 mia. EUR.

Connecting Europe-faciliteten (CEF) er et centralt forvaltet instrument. Den gennemføres med hjælp fra Det Europæiske Forvaltningsorgan for Klima, Infrastruktur og Miljø (CINEA) for transport- og energisektorerne og med hjælp fra Det Europæiske Forvaltningsorgan for Sundhed og det Digitale Område (HADEA) for den digitale sektor. Den er baseret på konkurrence mellem projekter, der indsendes af projektiværksættere som f.eks. infrastrukturforvaltere eller private virksomheder i forbindelse med de regelmæssige indkaldelser af forslag under CEF. Denne konkurrence sikrer høj kvalitet i forberedelsen af projekterne og et pres for at få dem leveret rettidigt. Denne forvaltningsmodel garanterer, at CEF-fondene opfylder de prioriteter, der er fastsat i forordningen. CEF gennemføres gennem flerårige arbejdsprogrammer, hvor tidsplanen for indkaldelser af forslag, deres emner, vejledende budget samt udvælgelses- og tildelingskriterier angives.

Transport:

For **transport**sektoren støtter CEF infrastrukturprojekter af fælles interesse i forbindelse med færdiggørelsen og moderniseringen af det transeuropæiske transportnet (TEN-T) for at bidrage til udviklingen af et effektivt, sammenkoblet og multimodalt transeuropæisk transportnet og infrastruktur til intelligent, interoperabel, bæredygtig, inklusiv, tilgængelig, sikker og tryg mobilitet. CEF har også til formål at tilpasse dele af TEN-T til dobbelt anvendelse af transportinfrastrukturen med henblik på at forbedre både civil og militær mobilitet. Det budget, der er afsat til CEF Transport for 2021-2027, beløber sig til 25,8 mia. EUR. I alt 11,3 mia. EUR er øremærket til lande, der er berettiget til at modtage støtte fra Samhørighedsfonden, og 1,7 mia. EUR er øremærket til militære mobilitetsprojekter med dobbelt anvendelse.

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1153 af 7. juli 2021 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1316/2013 og (EU) nr. 283/2014 (EØS-relevant tekst) (EUT L 249 af 14.7.2021, s. 38).

Det flerårige arbejdsprogram for CEF Transport, der blev vedtaget i august 2021[2] og ændret i juli 2023[3], dækker de årlige indkaldelser af forslag fra 2021 til 2024. På grund af den store overtegning af disse indkaldelser, projekternes modenhed og den stigende inflation efter Ruslands invasion af Ukraine gjorde ændringen af det flerårige arbejdsprogram det muligt at fremrykke hele det disponible budget under den nuværende FFR til CEF Transport-indkaldelserne 2023 og 2024.

Energi:

CEF-indsatsområdet vedrørende energisektoren (**CEF Energi**) har til formål at udvikle projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse inden for rammerne af politikken for transeuropæiske energinet (TEN-E)[4] for yderligere at integrere det indre energimarked, øge nettenes interoperabilitet på tværs af grænser og sektorer, lette dekarboniseringen af økonomien og sikre forsyningssikkerheden. CEF Energi forventes også at lette det grænseoverskridende energisamarbejde, herunder for projekter vedrørende vedvarende energi. CEF Energi har et budget på 5,8 mia. EUR for 2021-2027

Det første flerårige arbejdsprogram for CEF Energi blev vedtaget i august 2021[5]. Det blev ændret i oktober 2022[6] i kølvandet på Ruslands angrebskrig mod Ukraine for at yde teknisk bistand til yderligere undersøgelser, der er nødvendige for at fremskynde synkroniseringen af de baltiske landes elektricitetssystem med det europæiske kontinentale net[7].

Den reviderede forordning om den transeuropæiske energiinfrastruktur (TEN-E)[8] trådte i kraft i 2022. Den fastlægger retningslinjerne for politikken for det transeuropæiske energinet og udvælgelsesproceduren for projekter af fælles interesse inden for EU og projekter af gensidig interesse med tredjelande[9]. Disse infrastrukturprojekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse er en af de to kategorier af projekter, der er berettigede til finansiering under CEF Energi (den anden kategori er grænseoverskridende projekter inden for vedvarende energi).

---

[2] Commission Implementing Decision C(2021) 5763 final of 5 August 2021 on the financing of the Connecting Europe Facility – Transport sector and the adoption of the work programme for 2021-2027.

[3] Commission Implementing Decision (2023) 4886 final of 25 August 2023 amending Implementing Decision C(2021) 5763 final on the financing of the Connecting Europe Facility – Transport sector and the adoption of the work programme for 2021-2027.

[4] Defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).

[5] Commission Implementing Decision (2021) 5791 final of 6 August 2021 on the financing of the energy sector under the Connecting Europe Facility and the adoption of the multiannual work programme for the period 2021-2027.

[6] Commission Implementing Decision (2022) 7393 final of 13 October 2022 amending Implementing Decision C(2021) 5791 final on the financing of the energy sector under the Connecting Europe Facility and the adoption of the multiannual work programme for the period 2021-2027.

[7] Se: Funding for projects of common interest (europa.eu).

[8] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).

[9] Projekter af gensidig interesse blev indført ved revisionen af TEN-E-forordningen i 2022 og var først berettigede til at ansøge om støtte under CEF Energi i 2024.

Denne revision bragte TEN-E-forordningen i overensstemmelse med EU's mål om klimaneutralitet i 2050 og begrænsede støtteberettigelsen for gasinfrastrukturprojekter til dem, der er nødvendige for at bringe Cyperns og Maltas energiisolation til ophør. Der blev også indført nye projektkategorier: offshoreelnet, brintprojekter og elektrolyseanlæg. I lyset af revisionen blev der i november 2023 vedtaget en ny liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, som udpeger de udvalgte projekter i de nye kategorier og gør dem berettigede til at ansøge om støtte under CEF fra 2024[10].

Et nyt flerårigt arbejdsprogram for 2024-2027 blev vedtaget i februar 2024[11].

Det digitale område:

Med et budget på ca. 1,6 mia. EUR er målsætningerne for **CEF Digital** at bidrage til udbredelsen af sikre digitale net med meget høj kapacitet og 5G-systemer, øge de digitale backbonenets modstandsdygtighed og kapacitet på EU's område ved at forbinde dem med naboområder og fremme digitaliseringen af transport- og energinet. CEF Digital (2021-2027) har andre mål og et større budget end sin forgænger CEF Telekommunikation (2014-2020). CEF Digital fokuserer på tilskud til etablering af infrastruktur til digital konnektivitet af paneuropæisk relevans, mens CEF Telekommunikation havde afsat 117 mio. EUR til finansielle instrumenter til støtte for etablering af bredbåndsinfrastruktur, 130 mio. EUR til WiFi4EU og resten af budgettet til digitale tjenester (ca. 900 mio. EUR).

Det første flerårige arbejdsprogram for CEF Digital, der dækker indkaldelserne for 2021-2023, blev vedtaget i december 2021[12] og ændret i april 2023[13] for at tage hensyn til ændringer i interessenternes beredskab og efterspørgsel og den seneste udvikling i de politiske prioriteter. Det andet flerårige arbejdsprogram for CEF Digital (2024-2027) blev vedtaget i oktober 2024[14].

II. Indkaldelser af forslag 2021-2024

Transport:

[10] Kommissionens delegerede forordning (EU) 2024/1041 af 28. november 2023 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 for så vidt angår EU-listen over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse (EUT L, 2024/1041, 8.4.2024).

[11] Bilag til Commission Implementing Decision (2024) 482 final of 1 February 2024 amending the Commission Implementing Decision C(2022) 7393 on the financing of the energy sector under the Connecting Europe Facility and on the adoption of the multiannual work programme for the period 2021-2027.

[12] Bilag til Commission Implementing Decision (2021) 9463 final of 16 December 2021 on the financing of the Connecting Europe Facility – Digital sector and the adoption of the multiannual work programme for 2021-2025. Flerårigt arbejdsprogram for 2021-2023 – Connecting Europe-faciliteten – Det digitale område | Europas digitale fremtid i støbeskeen.

[13] Bilag Commission Implementing Decision (2023) 2533 final of 19 April 2023 amending Implementing Decision C(2021) 9463 on the financing of the Connecting Europe Facility – Digital sector and the adoption of the multiannual work programme for 2021-2025. Flerårigt arbejdsprogram for 2021-2023 – Connecting Europe-faciliteten – Det digitale område | Europas digitale fremtid i støbeskeen.

[14] Bilag til Commission Implementing Decision (2024) 6891 of 9 October 2024 on the financing of the Connecting Europe Facility – Digital sector and the adoption of the multiannual work programme for 2024-2027.

CEF Transport tildeles primært gennem årlige indkaldelser af forslag. Indtil videre er der iværksat og afsluttet tre årlige generelle indkaldelser og samhørighedsindkaldelser med et disponibelt budget på 19 mia. EUR. Finansieringsrammen for militær mobilitet (1,7 mia. EUR) blev tildelt i sin helhed i tre indkaldelser mellem 2021 og 2023. Den sidste indkaldelse inden for den generelle finansieringsramme og samhørighedsrammen (2,5 mia. EUR) blev afsluttet i januar 2025, og evalueringen er i gang. Det var den første indkaldelse baseret på den reviderede TEN-T-forordning[15], som trådte i kraft i 2024.

Svarene på indkaldelserne viser, at der er stor interesse fra projektiværksætternes side, idet overtegningsraterne er næsten tre gange det disponible budget. Den uprovokerede russiske angrebskrig mod Ukraine afslørede også et behov for at støtte udviklingen af civil-militær transportinfrastruktur for at tackle konsekvenserne af den nye geopolitiske situation. Virkningen af de øgede priser på energi og råstoffer og manglen på arbejdskraft førte til yderligere finansieringsbehov. I den forbindelse udnyttede Kommissionen efter aftale med CEF-Koordinationsudvalget fleksibiliteten i det flerårige arbejdsprogram for indkaldelserne i 2021 og 2022 (tildeling af yderligere midler på op til 20 % af det beløb, der er angivet i det oprindelige arbejdsprogram). Desuden blev det flerårige arbejdsprogram for CEF 2021-2027 ændret i juli 2023 for yderligere at fremrykke hele det disponible budget under den nuværende FFR til indkaldelserne af forslag under CEF Transport for 2023 og 2024.

En del af CEF Transports budget er afsat til **faciliteten for infrastruktur for alternative drivmidler** (AFIF), som blev oprettet som et blandingsinstrument, der kombinerer CEF-tilskud med finansielle instrumenter fra nationale erhvervsfremmende banker eller forretningsbanker. Med et budget på 2,3 mia. EUR er AFIF målrettet mod infrastruktur for alternative drivmidler, f.eks. ladepunkter, strøm fra land til skibe, der ligger ved kaj, brinttankstationer osv. Den rullende indkaldelse af forslag (med fem skæringsdatoer) under AFIF 2021 blev afsluttet ved udgangen af 2023.

Den anden rullende indkaldelse under AFIF med det resterende budget på 1 mia. EUR blev iværksat i februar 2024 med tre skæringsdatoer hver sjette måned indtil begyndelsen af 2026. Den første skæringsdato var september 2024. På denne skæringsdato blev der tildelt 421 mio. EUR til 39 udvalgte forslag.

Tabel 1: ***CEF Transport-indkaldelser 2021-2023***

	Forslag		Budget			Overtegningsprocent*
Finansieringsramme	**Berettiget**	**Udvalgt**	**Vejledende**	**Ansøgt**	**Tildelt**	
Generel	909	299	8,5 mia.	30,7 mia.	9,5 mia.	3,6
Samhørighed	214	109	8,8 mia.	19,6 mia.	9 mia.	2,2
AFIF	191	167	1,9 mia.	2 mia.	1,7 mia.	1
Militær mobilitet	186	95	1,7 mia.	5 mia.	1,7 mia.	2,9
Samlet sum	1 454	631	20,3 mia.	56,8 mia.	21,5 mia.	2,8

(*) Overtegningsprocent: ansøgte midler divideret med det vejledende budget for indkaldelsen.

Energi:

[15] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1679 af 13. juni 2024 om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet, ændring af forordning (EU) 2021/1153 og (EU) nr. 913/2010 og ophævelse af forordning (EU) nr. 1315/2013 (EUT L, 2024/1679, 28.6.2024).

Budgettet for **CEF Energi** fordeles gennem forskellige indkaldelser: i) indkaldelsen af forslag til energiinfrastrukturprojekter (oprindeligt kun for projekter af fælles interesse, men projekter af gensidig interesse har været støtteberettigede siden 2024) og ii) indkaldelserne af forslag til grænseoverskridende samarbejde inden for vedvarende energi, som omfatter en indkaldelse af forslag til forberedende undersøgelser og en indkaldelse af forslag til tekniske undersøgelser og anlægsarbejder.

Indkaldelsen af forslag til projekter af fælles interesse under CEF har fundet sted årligt med et vejledende budget på 785 mio. EUR for 2021, 800 mio. EUR for 2022, 750 mio. EUR for 2023 og 850 mio. EUR for 2024. Indkaldelserne af forslag til projekter af fælles interesse under CEF har tiltrukket mange ansøgninger og resulteret i tilskud til en værdi af 95 % af indkaldelsernes vejledende budgetter, der er tildelt egnede finansieringsforslag.

Tabel 2*: **Indkaldelser af forslag til projekter af fælles interesse under CEF Energi 2021-2024***

	Forslag		Budget			Overtegningsprocent*
År	**Berettiget**	**Udvalgt**	**Vejledende**	**Ansøgt**	**Tildelt**	
2021	11	5	785 mio.	1,3 mia.	1 mia.	1,66
2022	19	8	800 mio.	1,3 mia.	601 mio.	1,68
2023	11	8	750 mio.	1,3 mia.	566 mio.	1,67
2024	70	41	850 mio.	3,1 mia.	1,25 mia.	3,67
Samlet sum	111	21	3,2 mia.	7 mia.	3,5 mia.	2,20

(*) Overtegningsprocent: ansøgte midler divideret med det vejledende budget for indkaldelsen.

Ved indkaldelsen for 2021 blev der tildelt et højere beløb end oprindeligt forudset i indkaldelsens vejledende budget. Selv om de efterfølgende indkaldelser af forslag i 2022 og 2023 blev overtegnet, tildelte Kommissionen lidt lavere beløb end budgetterne for den oprindelige indkaldelse. Dette skyldes den strenge udvælgelse af projekter under hensyntagen til projekternes modenhed og dermed sandsynligheden for, at de gennemføres, relevansen af de indsendte forslag med hensyn til tildelingskriterierne og begrundelsen for finansieringsbehovene (eksistensen af et finansieringsgab, der ikke kunne lukkes uden CEF-finansiering).

Indkaldelsen i 2024 med et vejledende budget på 850 mio. EUR blev åbnet i april 2024 og afsluttet i oktober 2024, hvilket resulterede i tildeling af 1 250 mio. EUR til 41 af de 70 støtteberettigede forslag.

Indkaldelser vedrørende grænseoverskridende vedvarende energi (CB RES)

Der er blevet gennemført fem **CB RES**-indkaldelser siden 2021: tre indkaldelser af forslag til forberedende undersøgelser (2021, 2022 og 2023) og to indkaldelser af forslag til tekniske undersøgelser og anlægsarbejder (2022 og 2023). For forberedende undersøgelser havde den første indkaldelse en ret lav tegningsprocent på grund af den programvinduets nyskabende karakter. Finansieringsgraden blev betydeligt bedre i de to efterfølgende år, selv om den stadig er beskeden, hvilket afspejler processen med at opbygge en pipeline af projekter, der opfylder kriterierne.

Tabel 3*: **CB RES-indkaldelser under CEF Energi 2021-2023***

	Forslag		Budget			Overtegningsprocent*
År	Berettiget	Udvalgt	Vejledende	Ansøgt	Tildelt	
2021	3	2	1 mio.	473 944	298 944	0,5
2022	5	3	31 mio.	44 mio.	22 mio.	1,42
2023	10	9	51 mio.	74 mio.	68 mio.	1,45
Samlet sum	18	14	83 mio.	118 mio.	91 mio.	1,43

(*) Overtegningsprocent: ansøgte midler divideret med det vejledende budget for indkaldelsen.

En tredje CB RES-indkaldelse vedrørende tekniske undersøgelser og anlægsarbejder med et vejledende budget på 80 mio. EUR blev åbnet i oktober 2024 og afsluttet i januar 2025. CB RES-indkaldelserne vedrørende forberedende undersøgelser blev indstillet i 2024.

Det digitale område:

De første tre indkaldelser (2021, 2022 og 2023) omfattede emnerne backbonekonnektivitet til Digital Global Gateways, 5G og Edge Cloud til intelligente samfund, 5G-dækning langs transportkorridorer og backbonenet til paneuropæiske cloudsammenslutninger. Disse indkaldelser viste, at der er stor efterspørgsel efter visse emner (ubådskabler) og lavere efterspørgsel efter andre (f.eks. 5G-korridorer, fordi markedet ikke er parat på nuværende tidspunkt). Dette førte til en dynamisk tilpasning af arbejdsprogrammet og ressourcefordelingen ved at fokusere ressourcerne på modstandsdygtig og suveræn højkapacitetskonnektivitet i EU og internationalt. Dette var et værdifuldt input til det andet CEF Digital-arbejdsprogram (2024-2027).

Tabel 4: ***CEF Digital-indkaldelser 2021-2023***

	Forslag		Budget			Overtegningsprocent*
År	Berettiget	Udvalgt	Vejledende	Ansøgt	Tildelt	
2021	51	38	258 mio.	555 mio.	151 mio.	2,15
2022	63	38	277 mio.	923 mio.	260 mio.	3,33
2023	70	52	241 mio.	578 mio.	273 mio.	2,39
Samlet sum	184	128	776 mio.	2,056 mia.	684 mio.	2,64

(*) Overtegningsprocent: ansøgte midler divideret med det vejledende budget for indkaldelsen.

III. Vigtigste investeringsområder

Transport:

I henhold til CEF-forordningens artikel 3, stk. 2, litra a), nr. i), skal **CEF Transport** bidrage til udviklingen af projekter af fælles interesse, som vedrører effektive, sammenkoblede og multimodale net og infrastruktur for intelligent, interoperabel, bæredygtig, inklusiv, tilgængelig og sikker mobilitet.

I henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, skal CEF bidrage med 60 % af sit finansielle budget til **klimamålsætninger**. CEF Transport har overskredet dette mål, da 79 % af dens finansiering er afsat til bæredygtig transport. CEF Transport har investeret i elektrificeret jernbaneinfrastruktur, herunder tilhørende signaldelsystemer (ERTMS), i indre vandveje og multimodal transport og i etablering af infrastruktur til nulemissionskøretøjer. CEF finansierer også kompensationsforanstaltninger for infrastrukturprojekter (genplantning af skov, specifik

infrastruktur, der muliggør kontinuitet i naturlige levesteder, eller faunapassager). Desuden blev der med indkaldelsen af forslag i 2023 indført et element af "klimasikring", der integrerer foranstaltninger til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer i udviklingen af infrastrukturprojekter.

Investeringer fordelt på transportform

CEF-programmet har finansieret europæisk transportinfrastruktur med mere end 21 mia. EUR mellem 2021 og 2024. Hovedparten af denne investering er i **jernbane**projekter, som modtog mere end 15 mia. EUR. Investeringerne i denne kategori spænder fra anlæg og opgradering af jernbanespor til indførelse af det europæiske system til styring af jernbanetrafikken (ERTMS).

Derudover støtter CEF Transport forbedringer i **vand**transport, idet der er afsat mere end 2 mia. EUR til søhavne og indlandshavne, indre vandveje, digitalisering (trafikovervågnings- og trafikinformationssystem for skibsfarten (VTMIS) og flodinformationstjenester (RIS)) og opgradering af terminaler. CEF Transport finansierer også **vej**projekter, f.eks. anlæg og opgradering af TEN-T-veje og udvikling af sikrede parkeringsområder og intelligente transportsystemer (ITS). Inden for **luft**transport finansierer CEF lufttrafikstyring (forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum – SESAR) og opgraderinger af lufthavne (under militær mobilitet). Desuden støtter CEF Transport infrastrukturforbedringer på tværs af alle transportformer for at lette mobiliteten for militære aktiver. Endelig er der afsat 1,38 mia. EUR til **infrastruktur for alternative drivmidler**, hvor den største andel går til ladestationer til vejkøretøjer efterfulgt af fartøjer og stationære luftfartøjer.

Tabel 5: ***CEF Transport-investeringer fordelt på transportform (2021-2024, mio. EUR)***[16]

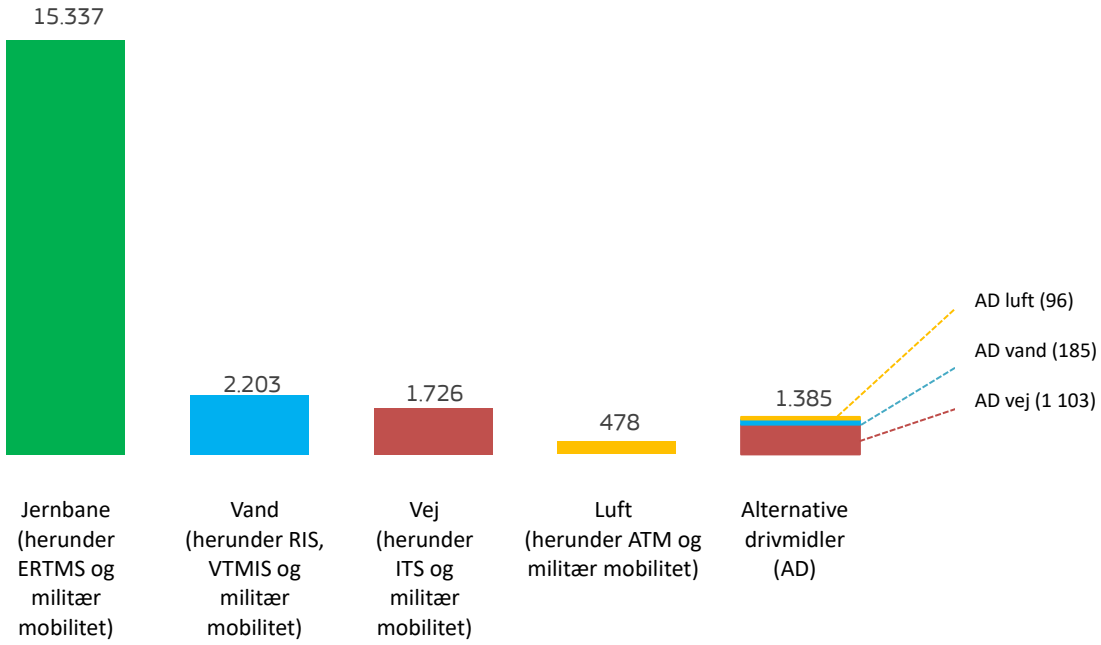

[16] Ekskl. tilskudsaftaler under udarbejdelse.

Størstedelen af CEF-finansieringen (80 %) tildeles projekter på TEN-T-hovednettet, 13 % går til det samlede net, og 7 % går til projekter, der ikke kan forbindes med en bestemt del af TEN-T-nettet, men som stadig er vigtige for færdiggørelsen (f.eks. SESAR, ITS, indbyggede ERTMS-komponenter osv.).

Grænseoverskridende konnektivitet

CEF Transport støtter grænseoverskridende konnektivitet med henblik på problemfri rejser i EU, idet 78 % af CEF Transport-finansieringen går til projekter, der vedrører grænseoverskridende eller manglende forbindelser, sikrer multimodalitet, installerer infrastruktur for alternative drivmidler og harmoniserer trafikstyringssystemer. Dette omfattede også finansiering af fem flagskibsprojekter på tværs af grænserne (Lyon-Turin-tunnelen, Brenner-basistunnelen, Femern Bælt-tunnelen, Rail Baltica, Seine-Escaut/Schelde) og deres adgangsveje.

Figur 1*: **CEF Transport-støtte til grænseoverskridende konnektivitet***

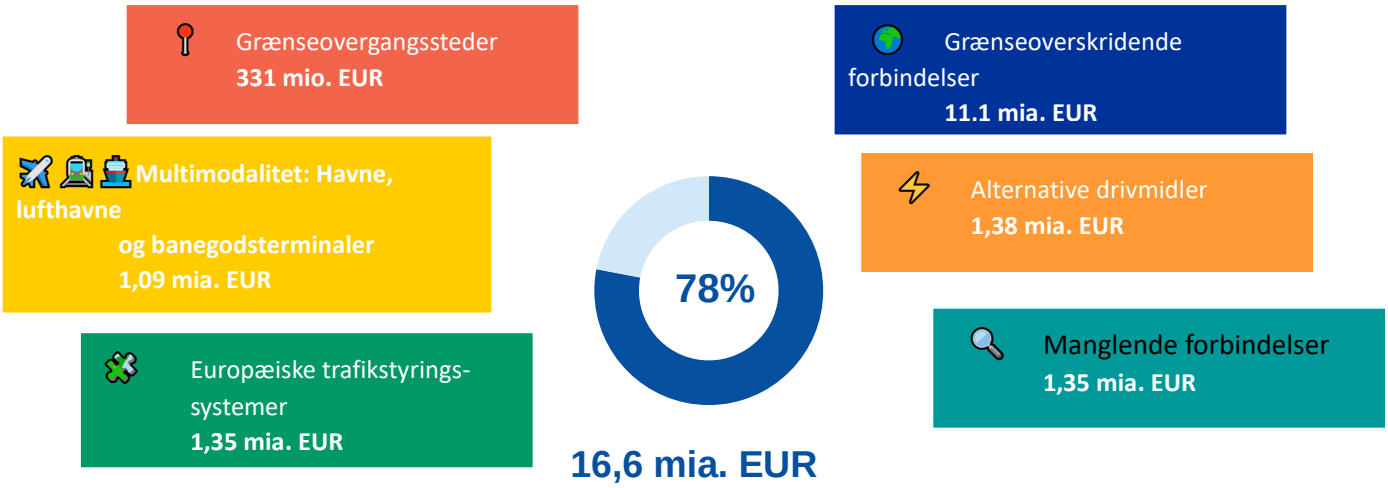

ud af det samlede CEF Transport-budget på 21,2 mia. EUR

De fleste grænseoverskridende projekter forbedrer eller etablerer jernbaneforbindelser, men CEF støtter også forbindelser ad indre vandveje og enkelte vejstrækninger. En stor flaskehals på Donau i korridoren Rhinen/Meuse-Main-Donau mellem Straubing og Vilshofen i Sydtyskland modtog f.eks. CEF-støtte til at øge farvandsdybden og -kapaciteten.

Infrastruktur for alternative drivmidler

CEF Transport støtter etableringen af infrastruktur for alternative drivmidler med mere end 1,38 mia. EUR, hovedsagelig til projekter, der etablerer ladestationer på TEN-T-veje og elektriske ladepunkter. Den finansierer også installation af strømforsyning fra land til skibe, der ligger ved kaj, elektrificering af lufthavnsdrift på jorden og brinttankstationer.

Siden 2021 er ca. 1 500 forsyningspunkter for alternative drivmidler blevet sat i drift langs det transeuropæiske transportnet, hovedsagelig for lette køretøjer. Det forventes, at de projekter, der hidtil er udvalgt, vil installere mere end 25 000 forsyningspunkter for lette køretøjer og næsten 2 000 forsyningspunkter for tunge køretøjer. Porteføljen af projekter vedrørende alternative drivmidler vil også bidrage til dekarboniseringen af driften i 63 europæiske lufthavne og til indførelsen af landstrømsopladning for fartøjer i 28 europæiske havne.

Kort 1*:* ***Infrastruktur til opladning af alternative drivmidler støttet af CEF Transport (2021-2024)***

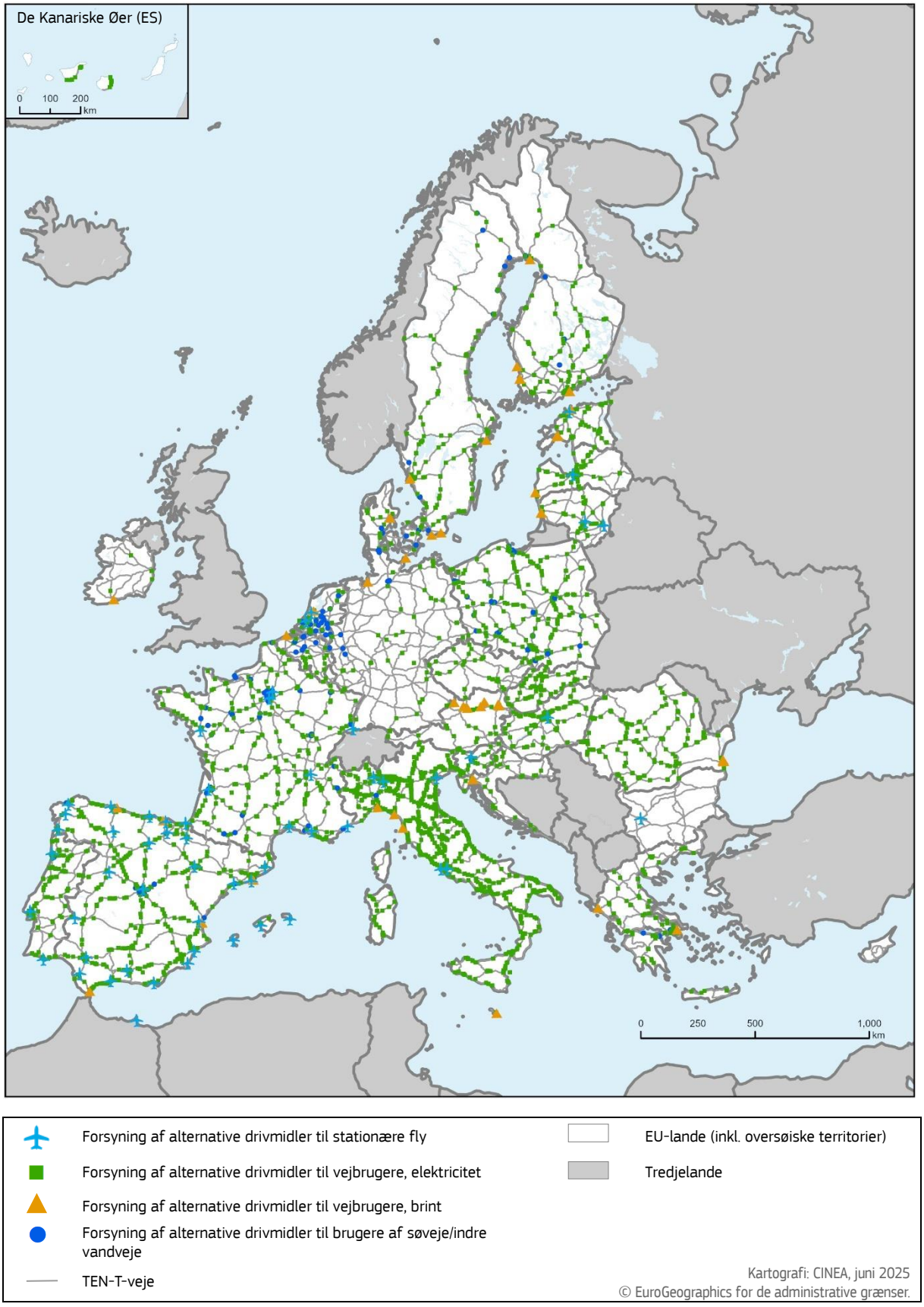

Digitalisering af transporten

CEF Transport støtter digitaliseringen af europæisk transport med specifikke indkaldelser af forslag med fokus på intelligent og interoperabel mobilitet under den generelle finansieringsramme og samhørighedsrammen. Efter disse indkaldelser modtog 93 projekter mere end 1,4 mia. EUR i finansiering. Næsten halvdelen af dette beløb gik til ERTMS-projekter (46 %) efterfulgt af SESAR-projekter (23 %) og ITS-projekter (17 %). Projekter, der omfattede de resterende systemer (f.eks. elektronisk godstransportinformation (eFTI), RIS, det europæiske søfartsmiljø med ét kontaktpunkt (EMSWe) og VTMIS), tegnede sig for 13 %.

Sikrere transport

CEF Transport støtter trafiksikkerhed gennem anlæg af sikrede parkeringsområder, fjernelse af jernbaneoverskæringer, forbedring af vejføringer af sikkerhedsmæssige årsager og indførelse af ITS. I alt 58 projekter vedrørende trafiksikkerhed modtager 3 mia. EUR.

Militær mobilitet

Et af de specifikke mål for CEF Transport er at tilpasse dele af TEN-T-nettet med henblik på dobbelt anvendelse, som vil forbedre både civil og militær mobilitet. Dette bør give mulighed for omfattende bevægelser af militærpersonel og -udstyr i hele EU med kort varsel i tilfælde af kriser. Under de tre indkaldelser vedrørende militær mobilitet (2021, 2022 og 2023) blev der udvalgt i alt 95 projekter i 21 medlemsstater. De er geografisk ret afbalancerede i hele EU med en god tæthed af projekter på den østlige flanke. 45 % af denne finansiering gik til jernbaneprojekter (f.eks. til opgradering af jernbanebroer, anlæg af jernbanestrækninger med lav hastighed til længere og tungere tog og forøgelse af tunnelernes minimumshøjde), 34 % til vejprojekter (f.eks. til opgradering af vejstrækninger og broer), 7 % til lufthavnsprojekter (f.eks. for at øge den operationelle kapacitet og tilgængelighed), og den resterende finansiering gik til projekter i havne og terminaler (f.eks. for at øge kapaciteten og konnektiviteten).

CEF giver mulighed for at finansiere **synergetiske elementer**, som er relateret til en anden CEF-sektor (op til 20 % af de støtteberettigede omkostninger). For så vidt angår CEF Transport finansieres synergetiske elementer, hovedsagelig vedrørende energirelateret infrastruktur, i 34 projekter, der modtager 64 mio. EUR i CEF-finansiering. F.eks. er der i 20 projekter planer om at installere brinttankstationer og elektrolysatorer, mens der i otte projekter er planer om at installere solpaneler i lufthavne, havne og banegodsterminaler.

CEF Transport arbejder også i komplementaritet med **Horisont Europa**, f.eks. med relation til grønnere lufthavne. Mens CEF støtter infrastruktur for alternative drivmidler og adgang til offentlig transport, finansierer Horisont Europa innovative energieffektive eller nye digitale og automatiserede løsninger til lufthavnsdrift[17].

Energi:

[17] Ensuring competitive and sustainable airports.

Siden 2021 har indkaldelserne af projekter af fælles interesse modtaget forslag fra fem forskellige typer projektkategorier (elektricitet, gas, CO_2-transportinfrastruktur, intelligente elnet, brint og elektrolysatorer).

I 2021-indkaldelsen var elektricitet den vigtigste projektkategori, idet tre tilskud til anlægsarbejder tegnede sig for 92 % af de tildelte EU-midler. I 2022-indkaldelsen var elektricitet igen den vigtigste kategori, der tegnede sig for 52 % af de tildelte EU-midler (64 %, når intelligente elnet medregnes). I 2023-indkaldelsen var CO_2-transportinfrastruktur den største kategori, som tegnede sig for 80 % af de tildelte EU-midler. I 2024-indkaldelsen var elektricitet (herunder offshorenet og lagring) igen den vigtigste kategori, som tegnede sig for 57 % af de tildelte EU-midler (59 %, når intelligente elnet medregnes).

I perioden 2021-2024 har indkaldelserne af projekter af fælles interesse støttet 62 projekter med 3,5 mia. EUR i finansiering under CEF Energi: 43 var undersøgelser, hvor finansieringen beløb sig til næsten 431 mio. EUR, og de resterende 19 var anlægsarbejder, hvor finansieringen beløb sig til mere end 3 mia. EUR. CB RES-indkaldelserne har også støttet 14 projekter (12 undersøgelser og to anlægsarbejder) med 91,2 mio. EUR i finansiering.

Eltransmission

Figur 2*: CEF Energi-portefølje fordelt på kategorier (2021-2024)*

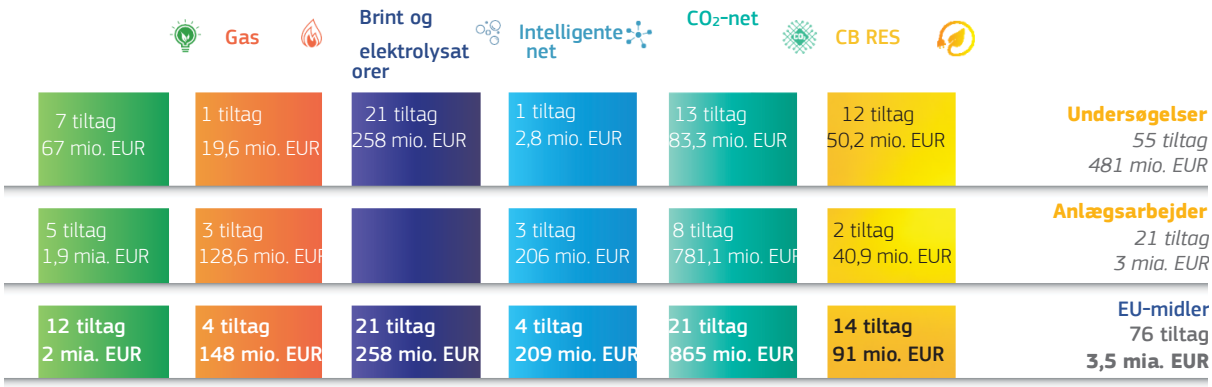

Elektricitet og intelligente elnet

CEF støttede 16 elprojekter, der beløb sig til over 2 mia. EUR. Bemærkelsesværdige projekter, der modtog tilskud til anlægsarbejder, omfatter: EuroAsia-samkøringslinjen mellem Grækenland og Cypern (658 mio. EUR, 2021), yderligere infrastrukturelementer, der er nødvendige for at fremskynde synkroniseringen af de baltiske landes elektricitetssystem med det europæiske kontinentale net (166 mio. EUR, 2021), ELMED-samkøringslinjen mellem Sicilien og Tunesien (308 mio. EUR, 2022) og Bornholms Energiø (645 mio. EUR, 2024).

CEF støttede også fire tiltag vedrørende intelligente elnet i fire forskellige projekter af fælles interesse, som beløb sig til 209 mio. EUR. Det største tilskud til anlægsarbejder var på 100 mio. EUR til digitalisering af energidistributionsnettene i Bayern og Tjekkiet.

CO_2-net

CEF støttede 21 CO_2-transportinfrastrukturprojekter med et samlet beløb på 864 mio. EUR. Det største tilskud til anlægsarbejder var på 161 mio. EUR til fase I af Dunkerque CO_2-hubben.

CEF-finansiering af kritisk grænseoverskridende infrastruktur til CO_2-net og -lagring fungerer i høj grad i komplementaritet med Horisont Europa, der støtter forskningsprojekter, som har til formål at undersøge gennemførligheden af nye teknologier til industriel kulstofforvaltning og påvise teknologiernes levedygtighed ud fra et teknologisk og økonomisk synspunkt[18].

Naturgas

CEF støttede fire gasprojekter med et samlet beløb på 148 mio. EUR. Det største tilskud til anlægsarbejder var på 78 mio. EUR til gaslagring i Bulgarien. Selv om naturgasprojekter tegnede sig for en betydelig del af den finansiering, der blev tildelt under CEF I-programmet (1 454 mio. EUR), faldt deres andel samlet set under CEF II, hovedsagelig fordi de ikke længere er berettiget til finansiering under CEF Energi efter revisionen af TEN-E-forordningen.

Brint

CEF støttede 21 brintprojekter – alle til undersøgelser –med et samlet beløb på 258 mio. EUR. Det største tilskud på 33 mio. EUR blev ydet til Hydrogen Backbone-projektet i Spanien.

Grænseoverskridende vedvarende energi

CEF Energi yder finansiel støtte til fem grænseoverskridende projekter vedrørende vedvarende energi, der involverer otte forskellige medlemsstater, og fire andre projekter, der ikke har CB RES-status, med forberedende undersøgelser. Frem til 2024 var der ydet 91 mio. EUR i finansiering til 14 projekter, herunder 12 tekniske og forberedende undersøgelser og to anlægsarbejder. Projekterne omfatter en række vedvarende energiteknologier, f.eks. offshore- og onshorevindenergi eller solceller, og energianvendelser, f.eks. fjernvarme eller produktion af vedvarende brint.

For så vidt angår CEF Energi vedrører de **synergetiske elementer** hovedsagelig transportinfrastruktur som f.eks. kaj- og lasteanlæg. Efterhånden som de energiinfrastrukturkategorier, der er omfattet af den nye TEN-E-forordning, navnlig intelligente el- og brintnet, modnes, forventes der yderligere synergier med transportområdet og det digitale område. I sektoren for grænseoverskridende vedvarende energi fokuserer nye projekter på hele brintværdikæder fra produktion til anvendelse i sektorer som f.eks. industri og transport.

Det digitale område:

Ved at tage fat på projekter af fælles interesse og fokusere på grænseoverskridende sammenkoblinger fungerer CEF **Digital** som katalysator for det EU-dækkende økosystem for digital konnektivitet. Efter de første tre indkaldelser finansierer CEF Digital i øjeblikket 117

[18] Industrial Carbon Management: Interactive Stories. Industrial carbon management funded by the European Union

projekter, der dækker nedenstående hovedemner, med et samlet budget på over 640 mio. EUR.

Backbonekonnektivitet til Digital Global Gateway

CEF Digital støtter udrulning af nye eller væsentlig opgradering af eksisterende backbonenet, herunder undersøiske kabler, i og mellem medlemsstater og mellem EU og tredjelande. Siden 2021 har CEF Digital-indsatsområdet ydet finansiel støtte til 51 Digital Global Gateways-projekter med et samlet beløb på 420 mio. EUR.

Disse projekter yder et væsentligt bidrag til at styrke de globale forbindelser mellem **Europa og Afrika** (f.eks. Medusa Africa- eller Canalink-Morocco-projekterne), **Mellemøsten** (f.eks. BlueMed East-projektet) og **Asien** (arktiske forbindelser) og til at konsolidere forbindelserne mellem medlemsstaterne i Middelhavet, Atlanterhavet, Østersøen og det kontinentale Europa (herunder Central- og Østeuropa). Disse projekter støtter også konnektivitet i Europas **regioner i den yderste periferi** og **oversøiske lande og territorier**, herunder i Stillehavet (f.eks. NUANUA-projektet), Caribien (f.eks. BCA-projektet), De Kanariske Øer (f.eks. PENCAN-X-projektet) og Azorerne-Madeira-området (f.eks. Atlantic CAM-projektet).

Alle modtagere af disse CEF-tilskud er **EU-kontrollerede enheder**, og de kabler, der vil blive anvendt, er bygget med sikker teknologi. Ud over at garantere sikker transmission af terabytes data pr. sekund omfatter næsten alle de finansierede kabler **intelligente teknologier**, der fungerer som store geografiske sensorer til overvågning af aktiviteter i nærheden og fungerer som tidlige advarselssystemer for at beskytte selve infrastrukturen.

I CEF Digitals andet arbejdsprogram for 2024-2027 er der afsat yderligere 542 mio. EUR til medfinansiering af backbonekonnektivitetsprojekter. EU's samlede investeringer i disse kritiske infrastrukturer inden for den nuværende finansielle ramme vil beløbe sig til næsten 1 mia. EUR.

Kort *2*: *CEF Digital Global Gateway-projekter*

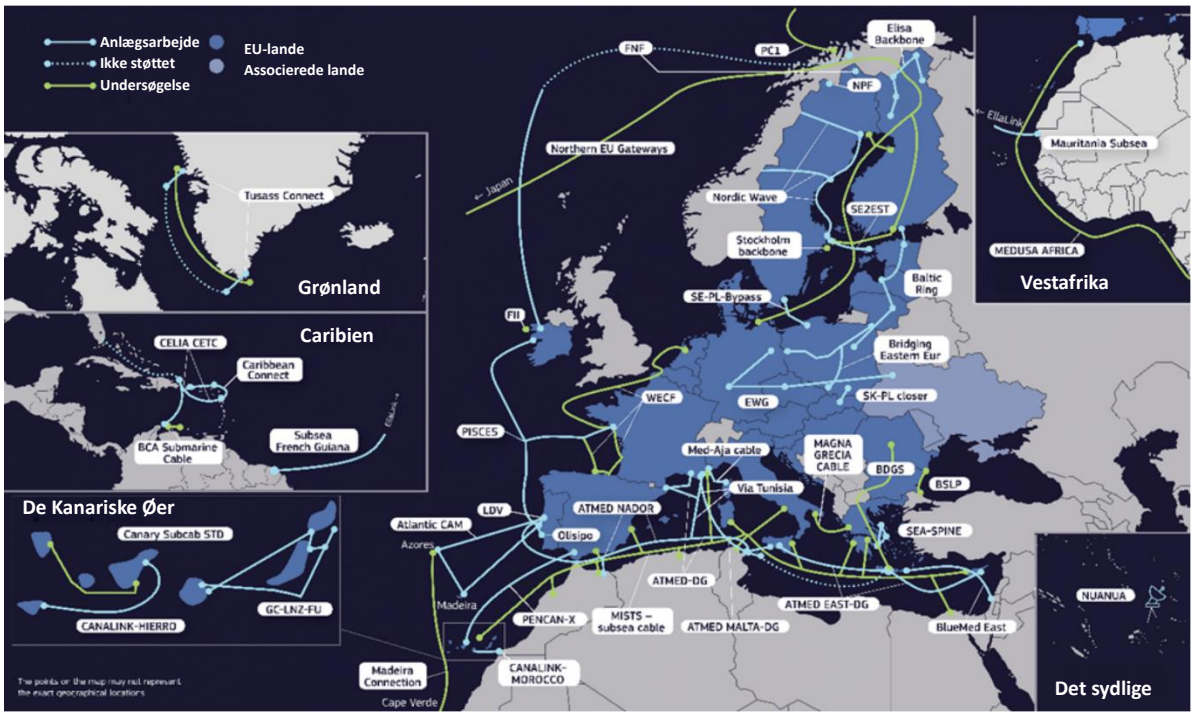

5G-systemer i områder med socioøkonomiske drivkræfter

Siden 2021 har CEF Digital ydet finansiel støtte på i alt 128 mio. EUR til 41 projekter med henblik på hurtig udrulning og ibrugtagning af **5G til intelligente samfund.** De finansierede projekter integrerer 5G-infrastruktur med **edge cloud-computing** med fokus på **standalone 5G**, der muliggør innovative anvendelser som f.eks. fjernkirurgi, virtuel virkelighed til læring, dronebaseret overvågning osv.

Kort 3: ***5G-projekter til intelligente samfund***

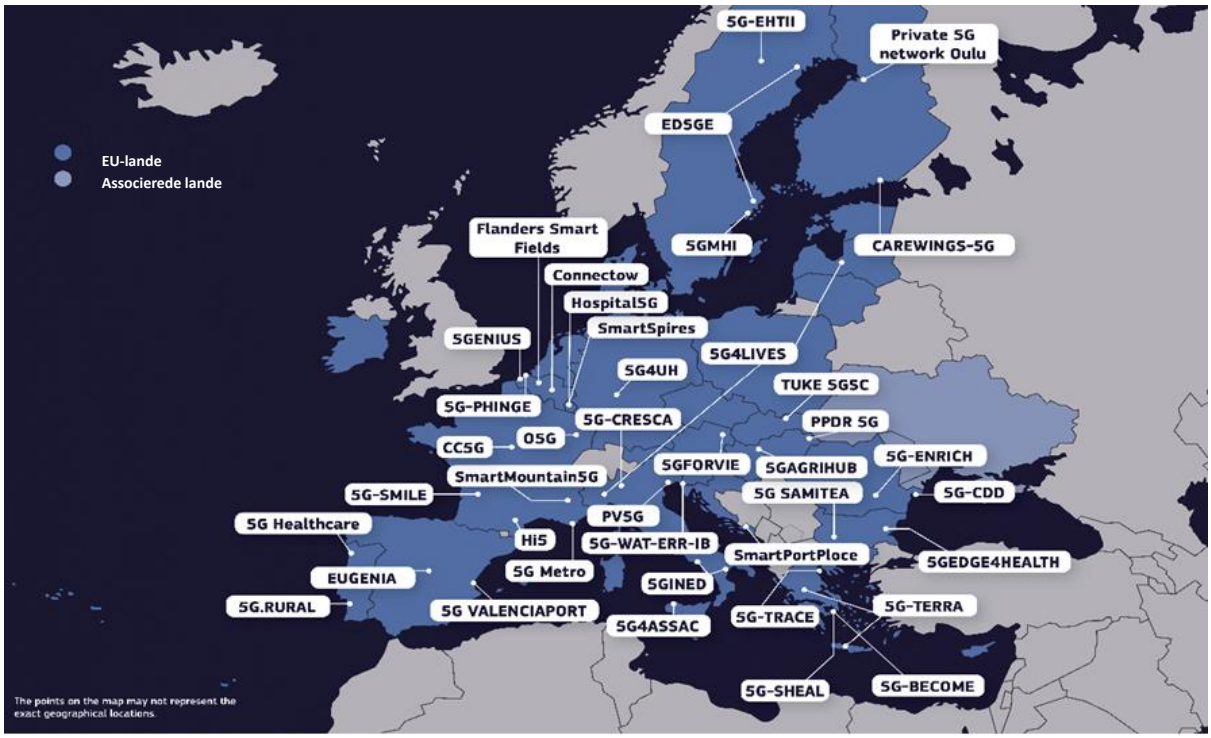

5G-dækning langs store transportkorridorer

Siden 2021 har CEF Digital ydet i alt 93 mio. EUR i finansiel støtte til 25 projekter (anlægsarbejder og undersøgelser) med henblik på uafbrudt 5G-dækning langs grænseoverskridende transportkorridorer. 12 af disse projekter etablerer selvstændig 5G-infrastruktur langs de grænseoverskridende TEN-T-korridorer, f.eks. motorveje, jernbaner eller sejlruter, og sikrer dermed gnidningsløs interoperabilitet mellem nationale 5G-systemer. 5G-korridorinfrastruktur vil muliggøre en bred vifte af opkoblede og automatiserede mobilitetstjenester for køretøjer, førere, passagerer og andre relevante aktører.

Kort 4: ***Projekter vedrørende 5G-dækning langs store transportruter***

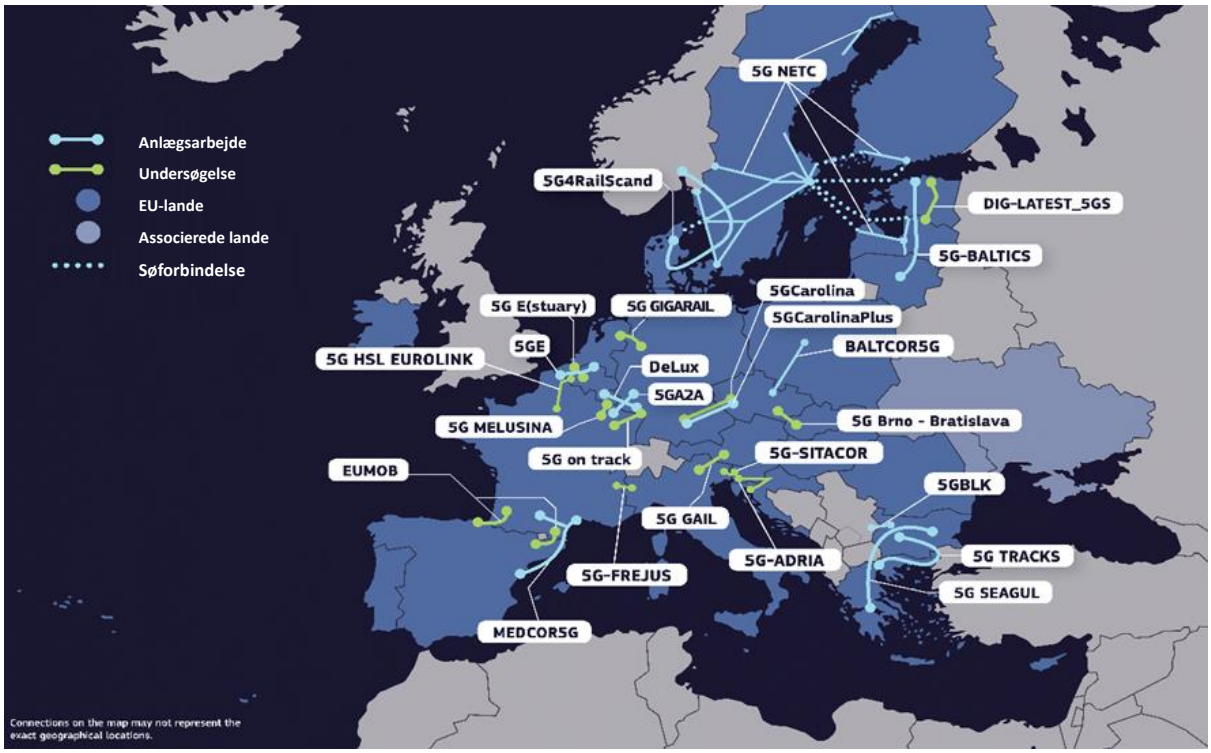

5G-korridorprojekter langs de vigtigste TEN-T-korridorer er et godt eksempel på **synergier** mellem de forskellige CEF-indsatsområder. CEF Digital støtter også udrulningen af grænseoverskridende digital infrastruktur i) for at fremskynde digitaliseringen af energi- og transportsektorerne ved at forbedre interoperabiliteten og standardiseringen (operationelle digitale platforme – ODP) og ii) for at udløse en "god" investeringscirkel for offentlig-private partnerskaber. Under ODP-indkaldelsen i 2022 blev der finansieret et koordinerings- og støtteprojekt, der baner vejen for et bygge- og anlægsprojekt i det andet flerårige arbejdsprogram for CEF Digital for 2024-2027.

IV. CEF's reaktion på den aktuelle krise

I de seneste år har CEF-instrumentet vist sin fleksibilitet til at reagere på uforudsete udfordringer og kriser. I forbindelse med Ruslands uprovokerede angrebskrig anmodede Ukraine og Moldova om formel associering med CEF-programmet (aftaler undertegnet den 9. maj og den 6. juni 2023). Dette giver modtagere fra disse lande mulighed for at deltage uafhængigt i CEF-indkaldelser og være observatører i CEF-Koordinationsudvalgets møder. EU har suspenderet deres nationale finansielle bidrag til EU-programmer, så længe begge landes finansielle udfordringer som følge af krigen består.

Transport:

Efter at Ruslands invasion af Ukraine begyndte i februar 2022, blev tildelinger inden for finansieringsrammen for **militær mobilitet** fremskyndet så meget som muligt. Kommissionen fremskyndede evalueringen af den første indkaldelse af forslag vedrørende militær mobilitet i 2021 (som var åben for ansøgninger indtil januar 2022) og iværksatte derefter straks den anden indkaldelse af forslag vedrørende militær mobilitet i maj 2022 (fire måneder tidligere end planlagt). Det resterende budget blev fremrykket, og den sidste

indkaldelse af forslag blev iværksat i maj 2023. Som følge heraf blev finansieringsrammen for militær mobilitet på 1,7 mia. EUR absorberet på kun to et halvt år. I løbet af de tre indkaldelser af forslag steg overtegningsprocenten løbende fra 1,2 for 2021-indkaldelsen til 4,7 i den seneste indkaldelse i 2023, hvilket også tyder på stigende investeringsbehov for infrastruktur med dobbelt anvendelse.

Figur 3: ***Tendens i efterspørgslen efter CEF-midler til militær mobilitet (mio. EUR)***

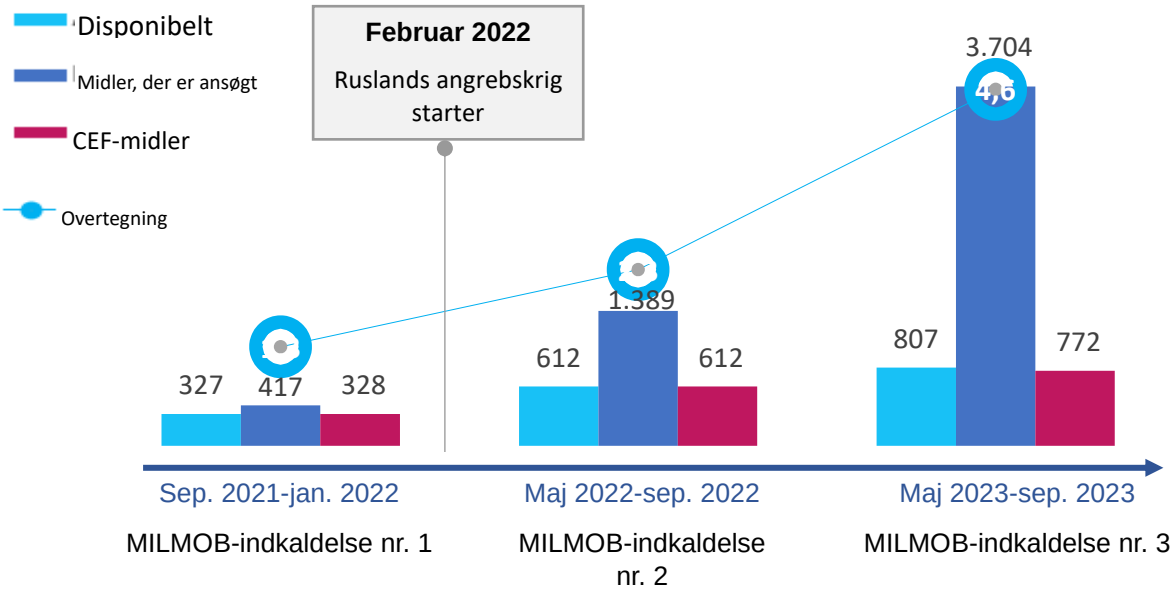

CEF Transport viste også sin smidige karakter ved at imødekomme kritiske behov, der opstod ved EU's ydre grænser til Ukraine og Moldova. Finansieringen af CEF Transport støtter initiativet vedrørende **"solidaritetsbaner"** og bidrager til at etablere alternative ruter til transport af varer til og fra både Ukraine og Moldova efter blokaden af Ukraines havne. I alt (efter indkaldelserne af forslag i 2022 og 2023) har CEF Transport ydet ca. 1,5 mia. EUR i finansiering til projekter, der forbedrer solidaritetsbanerne og sikrer, at Ukraine og Moldova er bedre forbundet med deres tilgrænsende EU-medlemsstater (Polen, Slovakiet, Ungarn og Rumænien). Disse projekter forventes at øge kapaciteten og adgangen til centrale vej- og jernbanegrænseovergangssteder langs TEN-T-nettet ved at udvide og opgradere infrastrukturen og ved at forbedre parkeringsområder samt omladningsfaciliteter og -udstyr. Støtten til Ukraine omfatter også projekter til udvikling af den europæiske standardsporvidde (UIC) i Ukraine for at forbedre landets jernbaneforbindelser med nabomedlemsstater. De første resultater kan allerede ses på stedet.

Covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine har ført til høj inflation, øgede omkostninger til byggematerialer, en udtømt arbejdsstyrke og forstyrrede forsyningskæder. Dette betød, at CEF-projekter havde brug for en hurtig tilførsel af midler til at gennemføre planlagte tiltag. Det flerårige arbejdsprogram blev derfor ændret, hvilket gjorde det muligt at fremrykke hele det budget, der er til rådighed under den nuværende FFR, til CEF Transport-indkaldelserne for 2023 og 2024.

Energi:

Covid-19-pandemien og den russiske invasion af Ukraine har også påvirket gennemførelsen af CEF-finansierede energiprojekter på grund af den kraftige stigning i energipriserne, betydelige omkostningsstigninger og forsyningsknaphed i komponenter til infrastrukturprojekter. Dette har resulteret i forsinkelser for nogle projekter, navnlig i forbindelse med behovet for at gennemføre alternative tekniske løsninger og yde yderligere finansiering.

Som reaktion på den russiske invasion vedtog Kommissionen i maj 2022 **REPowerEU**-planen[19], hvilket har ført til vedtagelsen af flere retsakter, der har til formål at mindske afhængigheden af russiske fossile brændstoffer, diversificere gasforsyningskilderne, reducere energiforbruget og fremskynde udrulningen af vedvarende energikilder.

Selv om den nuværende CEF-forordning og den reviderede TEN-E-forordning trådte i kraft før REPowerEU-planen, er de i overensstemmelse med dens mål. Siden 2013 har projekter finansieret af CEF Energi bidraget til at integrere EU's energimarked ved at styrke grænseoverskridende forbindelser og øge forsyningssikkerheden. I 2021, 2022 og 2023 blev der ydet tilskud til anlægsarbejder inden for gaslagring, som vil afhjælpe bekymringerne vedrørende gasforsyningssikkerheden i Sydøsteuropa, som er den region, der er mest direkte påvirket af nedskæringerne i gasforsyningen fra Rusland.

I henhold til den reviderede TEN-E-forordning kan infrastrukturkategorier for fossile brændstoffer ikke få status som projekter af fælles interesse, og der indføres nye infrastrukturkategorier, som er afgørende for dekarbonisering, navnlig brintprojekter og offshoreelnet. De grænseoverskridende projekter inden for vedvarende energi bidrager til en omkostningseffektiv udbredelse af yderligere kapacitet inden for vedvarende energi, hvilket bidrager til at mindske EU's afhængighed af fossile brændstoffer.

Det digitale område:

Som fastsat i anvendelsesområdet for projekter af fælles interesse i den digitale sektor kan CEF bidrage til at udvide og styrke den digitale konnektivitet mellem EU og dets naboer. **East West Gate-projektet** (finansieret under den anden indkaldelse af forslag) vil gøre det muligt at levere digitale tjenester til Ukraine og direkte øge kommunikationsmulighederne og -kapaciteten både med Ukraine og mellem EU-landene.

I forbindelse med den russiske angrebskrig mod Ukraine og konflikterne og ustabiliteten i Mellemøsten er det blevet bydende nødvendigt at øge modstandsdygtigheden og redundansen af **den digitale infrastruktur, der forbinder Europa med Asien**. CEF har allerede finansieret tre kabeludrulningsprojekter i den arktiske region: Far North Fiber, Polar Connect og TUSASS CONNECT. Disse projekter er en del af visionen om arktisk konnektivitet, som i sidste ende vil føre til en alternativ rute mellem Europa og Asien.

Flere projekter, der finansieres under CEF Digital-indsatsområdet, forbedrer den digitale konnektivitet i hele Europa og med naboregioner, herunder Nordafrika og østeuropæiske lande (Ukraine og Moldova), hvilket afspejler en bredere geopolitisk strategi for at styrke Europas digitale modstandsdygtighed, fremme økonomisk integration og fremme regional stabilitet. Ved at udvide højkapacitetsnet og tilpasse digitale standarder fungerer programmet

[19] Meddelelse fra Kommissionen (2022) 230 final af 18.5.2022 om REPowerEU-planen.

som en modforanstaltning over for eksterne påvirkninger og sikrer kontrol med kritiske digitale infrastrukturer.

CEF Digital spiller også en vigtig rolle med hensyn til at skabe alternativer til digital konnektivitet, styrke kommunikationsnettenes modstandsdygtighed og udforske ruter uden om traditionelle overbelastede "chokepoints" som f.eks. Suezkanalen.

Sidst, men ikke mindst, bidrager de strenge støtteberettigelseskrav i CEF Digital vedrørende projektiværksættere og det anvendte udstyr til sikkerheden og pålideligheden af den finansierede kritiske digitale kommunikationsinfrastruktur.

V. Budgetstatus og vurdering af fremskridt

Midtvejsrevisionen af den nuværende FFR, der blev afsluttet i 2024, resulterede ikke i ændringer af CEF-budgettet for de tre sektorer. I de forskellige sektorprogrammer blev der imidlertid foretaget visse ændringer i budgetterne i forhold til referencebeløbene i retsgrundlaget som beskrevet nedenfor.

For at gøre de tildelte CEF-midler og de støttede projekter mere synlige og gennemsigtige lancerede CINEA en offentlig resultattavle i januar 2023[20]. Denne resultattavle dækker alle de projekter og programmer, som CINEA forvalter, herunder dem, det forvalter for CEF Transport og CEF Energi. Dette værktøj giver alle mulighed for at finde ajourførte oplysninger om projekterne, deres finansiering og støttemodtagere og grafer til at visualisere dataene. CINEA har også offentliggjort to interaktive publikationer, der viser programmets resultater siden 2014, én for CEF Transport[21] og én for CEF Energi[22], samt en særlig publikation om synkroniseringsprojektet for Østersøen[23].

Oplysninger om CEF Digitals budgettildeling og projekter findes på HADEA's websted[24].

Yderligere oplysninger om den budgetmæssige gennemførelse af CEF kan også findes på Kommissionens performanceportal[25]. Disse oplysninger er baseret på de programgennemførelseserklæringer, der indsendes hvert år af hvert program.

Transport:

250 mio. EUR af CEF **Transport**-budgettet er blevet anvendt til at finansiere forordningen om europæiske mikrochips. CEF Transports budget støtter også yderligere administrative udgifter som følge af Fit for 55-pakken, navnlig FuelEU Maritime- og ReFuelEU Aviation-initiativerne, og senest som følge af den reviderede forordning om Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed og forordningen om det fælles europæiske luftrum 2+.

[20] CINEA Project Portfolio – Welcome | Sheet – Qlik Sense (europa.eu).
[21] Greener Transport Infrastructure for Europe 2014-2024: Building future-proof infrastructure thanks to the Connecting Europe Facility Transport.
[22] Interconnected sustainable energy infrastructure for Europe 2014-2024: Building a future-proof European Energy network with the Connecting Europe Facility Energy.
[23] CEF Energy: instrumental funding to achieve the Baltic synchronisation with the Continental European Network.
[24] About Connecting Europe Facility – Digital – European Health and Digital Executive Agency.
[25] Connecting Europe Facility – Performance – European Commission.

Som tidligere beskrevet blev CEF Transports budget fremrykket i 2021-2024. Indtil videre er der blevet tildelt mere end 21 mia. EUR efter undertegnelsen af de projekter, der blev udvalgt under indkaldelserne i 2021, 2022 og 2023 (10,5 mia. EUR fra den generelle finansieringsramme og 9,3 mia. EUR fra samhørighedsrammen) og under indkaldelserne vedrørende militær mobilitet (hele beløbet på 1,7 mia. EUR fra finansieringsrammen for militær mobilitet). Dette beløb omfatter også 1,3 mia. EUR, der er afsat til infrastrukturprojekter for alternative drivmidler under den første rullende indkaldelse af forslag til AFIF.

Det resterende CEF-budget vil blive tildelt under indkaldelsen af forslag i 2024 og den anden rullende indkaldelse af forslag under AFIF med et budget på henholdsvis 2,5 mia. EUR og 1 mia. EUR. Indkaldelsen for 2024 blev afsluttet ved udgangen af januar 2025 og er i øjeblikket ved at blive evalueret, mens den 's anden rullende indkaldelse af forslag til AFIF blev iværksat i februar 2024 og løber indtil begyndelsen af 2026.

De første tilskudsaftaler under denne FFR blev underskrevet i 2022 efter den første indkaldelse af forslag under CEF Transport, der blev iværksat i 2021. Eftersom projekter vedrørende undersøgelser løber over to til tre år, og projekter vedrørende anlægsarbejder løber over fire til fem år, er de fleste CEF Transport-projekter stadig i deres tidlige faser. Der er i øjeblikket mere end 600 projekter i gang. Kun nogle få små projekter (23) er allerede afsluttet (f.eks. infrastruktur for alternative drivmidler og sikrede parkeringsområder). Indtil videre skrider projekterne frem som forventet og i overensstemmelse med deres respektive tilskudsaftaler. Mulige forsinkelser kan først opstå i de kommende år.

CEF Transport har med succes gennemført "use it or lose it"-princippet. Hvis gennemførelsen af et projekt forsinkes, tilpasses dets omfang, og tilskuddet reduceres tilsvarende. Budgettet stilles derefter til rådighed i en anden indkaldelse af forslag ("tilbageførsel").

Energi:

CEF **Energis**forpligtelsesbevillinger for 2021-2023 beløb sig oprindeligt til 2 397 mio. EUR, herunder 5,9 mio. EUR i formålsbestemte indtægter fra de tidligere indtægtsordrer under CEF 2014-2020 i 2021[26].

Tilskud, der blev tildelt på grundlag af indkaldelser af forslag til projekter af fælles interesse og CB RES-projekter i 2021-2024, beløb sig til i alt 3 542 mio. EUR, og CB RES-indkaldelserne fra 2024 var endnu ikke afsluttet.

430 mio. EUR blev overført fra CEF Energis forpligtelsesbevillinger for 2023 til CEF Transport. Dette viser, at CEF-budgettet anvendes mellem de tre sektorer på den mest effektive måde. I 2023 havde CEF Energi-indsatsområdet stadig en begrænset portefølje af projekter, der var blevet tildelt finansiering, og hvoraf nogle havde været udsat for gennemførelsesforsinkelser. Samtidig fremrykkede CEF Transport sit budget og kunne anvende det overførte budget under CEF Transport-indkaldelserne for 2023.

[26] I henhold til det første flerårige arbejdsprogram i 2021 (C(2021) 5791 final of 6 August 2021: Commission Implementing Decision on the financing of the Connecting Europe Facility and the adoption of the multiannual work programme for the period 2021-2027).

Det overførte budget vil blive returneret til CEF Energi fra 2025 og forventes at blive forpligtet i de følgende år, da der forventes store investeringsbehov i de nye energiinfrastrukturkategorier (navnlig offshorenet og brint). Dette bekræftes af resultaterne af CEF-indkaldelsen for 2024 vedrørende projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse: De tildelte tilskud beløber sig til i alt 1 250 mio. EUR, og offshorenet- og brintprojekter omfatter 24 af de 41 udvalgte forslag (svarende til 947 mio. EUR eller 76 % af de tildelte midler).

Det digitale område:

150 mio. EUR af referencebeløbet i retsgrundlaget for CEF Digital blev overført til mikrochipforordningen, og 110 mio. EUR af referencebeløbet blev overført til IRIS²-initiativet (infrastruktur for modstandsdygtighed, sammenkobling og sikkerhed via satellit) (for 2024-2027).

Starten på gennemførelsen af CEF Digital blev noget forsinket på grund af visse forsinkelser i vedtagelsen, programmets nyskabende karakter og visse emners innovative karakter (f.eks. 5G til opkoblet og automatiseret mobilitet). Indkaldelse 1-projekter blev derfor påbegyndt i januar 2023, indkaldelse 2-projekter blev påbegyndt i begyndelsen af 2024, indkaldelse 3-projekter blev påbegyndt i begyndelsen af 2025, og indkaldelse 4-projekter forventes at blive påbegyndt i begyndelsen af 2026.

De tre indkaldelser under arbejdsprogrammet for 2021-2023 fulgte planlægningsplanen "ét om året" med meget gode samlede budgetforpligtelser i overensstemmelse med de finansielle tildelinger, navnlig til projekter vedrørende undersøiske kabler, der blev indgivet under indkaldelsen af forslag til Digital Global Gateways.

Selv om de første projektresultater først vil være tilgængelige fra 2025, kan den nuværende portefølje af projekter anses for at være på rette spor. Efter de første tre indkaldelser finansierer CEF Digital i øjeblikket 117 projekter, der dækker de vigtigste emner, med et samlet budget på over 640 mio. EUR.

VI. Konklusioner og perspektiver for den resterende FFR-periode

Der vil blive indgået forpligtelser for det samlede budget for CEF **Transport**-indsatsområdet i 2025, og der er ikke planlagt yderligere indkaldelser under den nuværende FFR, medmindre der sker begrænsede tilbageførsler af midler, der ikke anvendes af projekterne.

De projekter, der er udvalgt i indkaldelserne under CEF Transport, har alle en høj EU-merværdi og bør bidrage til færdiggørelsen af TEN-T-nettet. Samtidig er investeringsbehovet for TEN-T-nettet fortsat højt. Ifølge TEN-T-koordinatorernes positionspapir fra april 2024[27] beløber de samlede investeringer, der er nødvendige for at færdiggøre TEN-T-hovednettet og det udvidede TEN-T-hovednet, sig til 845 mia. EUR over de næste 15 år. Dette beløb omfatter alle de nye krav, der blev tilføjet i forbindelse med revisionen af TEN-T-

[27] Connecting Europe. A transport funding and financing that is adapted to the challenges ahead. TEN-T Coordinators' Position Paper.

forordningen. Alene for projekter med den største EU-merværdi anslås det resterende beløb, der skal investeres, til ca. 210 mia. EUR.

Den nuværende geopolitiske situation kræver, at EU så hurtigt som muligt investerer i militære mobilitetsprojekter, der øger kapaciteten til store bevægelser af tropper og tungt materiale med kort varsel. Sådanne projekter bør gennemføres på en koordineret måde mellem medlemsstaterne for at muliggøre gnidningsløs grænseoverskridende mobilitet.

For **CEF Energi**-indsatsområdet vil Kommissionen fortsat tilrettelægge indkaldelser af forslag til projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse samt til grænseoverskridende projekter vedrørende vedvarende energi frem til 2027, og det forventes, at der vil blive indgået forpligtelser for hele budgettet ved programmets afslutning. Den høje EU-merværdi af CEF Energi-projekter kommer fra deres bidrag til integrationen af de indre energimarkeder, til energiforsyningssikkerheden og til dekarboniseringen af energisystemet.

Ifølge en undersøgelse af investeringsbehov, der blev offentliggjort i januar 2025[28], vil investeringsbehovet til grænseoverskridende elprojekter og offshoreforbindelser alene beløbe sig til 130 mia. EUR i perioden 2024-2040. Grænseoverskridende samarbejdsprojekter inden for vedvarende energi (**CB RES**-projekter) er afgørende for at udnytte asymmetrier i produktions- og efterspørgselspotentialet og er allerede afgørende for medlemsstater, hvor alle muligheder for en indenlandsk fokuseret udbredelse er udtømt. EU-støtte er afgørende for at fremme sådanne projekter, som medfører intensive kapitaludgifter og en højere grad af kompleksitet og risici, f.eks. på grund af vanskelighederne med at finde cost-benefit-delingsaftaler mellem medlemsstaterne.

Det andet **CEF Digital**-arbejdsprogram (2024-2027) bygger på resultaterne og erfaringerne fra gennemførelsen af det første arbejdsprogram (2021-2023) og på de politiske prioriteter inden for infrastruktur til digital konnektivitet, der er under stadig udvikling. CEF Digital vil fortsat støtte ovennævnte backbonekonnektivitets- og 5G-emner med visse tilpasninger til de 5G-relaterede indkaldelser, som nu er integreret i store 5G-pilotprojekter (begyndende med indkaldelse 4, der blev åbnet den 22. oktober 2024).

Ved den planlagte fordeling af det budget på 865 mio. EUR, der er til rådighed for 2024-2027, prioriteres en forøgelse af kapaciteten, modstandsdygtigheden og sikkerheden i EU's grænseoverskridende konnektivitet, idet 542 mio. EUR er afsat til finansiering til globale gateways eller undersøiske kabler. En anden prioritet er fortsat udrulning af avanceret konnektivitet til avancerede og innovative applikationer, og der er afsat 205 mio. EUR til 5G-pilotprojekter. 90 mio. EUR er øremærket til etablering af grænseoverskridende kvantekommunikationsforbindelser mellem medlemsstaterne.

Arbejdet med **midtvejsevalueringen af CEF 2021-2027** er i gang for at analysere CEF-programmet mere indgående. Der er blevet iværksat en støtteundersøgelse, og i november

[28] Europa-Kommissionen:Generaldirektoratet for Energi, Finesso, A., Kralli, A., Bene, C., Goodall, F. et al., *Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy – Final report*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

2024 offentliggjorde Kommissionen et arbejdsdokument overvågnings- og evalueringsrammen (SWD(2024) 276)[29].

[29] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene. Monitoring and Evaluation Framework for the Connecting Europe Facility 2021-2027.